

Vážení čtenáři,

v Divadelní revui se již – nepochybně i díky pedagogickému působení Evy Stehlíkové – opakovaně objevily texty a překlady, které nám přibližovaly tematiku jen zdánlivě exotickou – divadlo a drama Byzance. Ve spolupráci s Alenou Sarkissian z Kabinetu pro klasická studia AV ČR a Katedry divadelní vědy FF UK jsme připravili čtveřici textů autorů, kteří se svým výzkumem v této oblasti buď přímo pohybují, anebo se jí jinak dotýkají.

Hlubší kořeny dědictví antiky a základy evropské divadelnosti pečlivě ohledává trojice studií spřízněných tématem dramatických textů s biblickými náměty. Alena Sarkissian analyzuje divadelní kvality byzantské skladby *Verše o Adamovi* z 9. století a srovnává ji s jinými památkami z počátků tzv. biblického dramatu v evropské kultuře. Na toto téma volně navazuje esej Matouše Jalušky, který pojednává o aspektech středověké křesťanské divadelnosti v její nejstarší zachytitelné podobě a zaměřuje se na fenomény kulturní paměti – tragiku hříchu a komiku spásy. Ze spolupráce obou autorů – filoložky a komparatisty – vzešel též český překlad *Veršů o Adamovi*, který najdete v rubrice dokumenty. Radka Fialová pak přináší komparativní studii o nejdelším dochovaném dramatickém textu byzantské doby – *Trpícím Kristu*. Analyzuje intertextovou mozaiku tohoto centonu, složeného z biblických textů a veršů antických tragiků, v němž se prolínají postavy pašijí s postavami antické mytologie. Profánním kontrapuktem těchto tří „biblických“ studií a tématem časově bližším současnosti je studie Markéty Kulhánkové, jež představuje fenomén řeckého stínového divadla Karagiozis.

Druhým tématem čísla – k němuž se vracíme opět po roce – je německojazyčné divadlo v českých zemích. Díky aktivitě badatelů v této oblasti přinášíme tentokrát čtyři dokumentární příspěvky, které mapují osobnosti prominentních herců a divadelních ředitelů v Praze, Brně a Olomouci. Jitka Ludvová shromáždila pestrý biografický materiál k pražskému působení tehdejší vycházející hvězdy německých scén Alexandera Moissiho v letech 1901 až 1903, kdy byl v angažmá u společnosti Angela Neumanna. Příspěvek doplňují i překlady hercovy korespondence s Masarykovou prezidentskou kanceláří, nechybí soupis Moissiho pražských rolí i jeho pozdějších pohostinských vystoupení. Jana Tunková na základě excerptce článků z dobových periodik představuje debutantské působení jiné herecké hvězdy – pozdějšího představitele berlínského naturalismu – Rudolfa Rittnera v olomouckém divadle v sezoně 1889/1890. Monika Dočkalová píše o působení ředitele Adolfa Francela v brněnském divadle v letech 1866 až 1875 a tématem obsáhlé stati Jiřího Kopeckého jsou olomoučtí divadelní ředitelé v letech 1830 až 1878, a zejména jejich operní repertoár.

Dějinám českého divadla druhé poloviny 20. století patří třetí – diskusní – blok, který navazuje na anketu o psaní dějin českého divadla z čísla 2/2011. Pavel Janoušek, mj. šéf autorského týmu čtyřsvazkových *Dějin české literatury 1945–1989* (2007 až 2008), představuje mezioborový pohled na současné přístupy k literární i divadelní historii. Skrze koncepční a metodologické otázky charakterizuje stav české

teatrologie a navrhuje jistá východiska. Publikaci Vladimíra Justa (a Františka Knoppa) *Divadlo v totalitním systému: Příběh českého divadla 1945–1989 nejen v datech a souvislostech* (2010) recenzuje Libor Vodička a její autoři polemicky reagují na kritická slova Jany Machalické ze zmíněné ankety.

České teatrologické komunitě se i díky aktivitám Teatrologické společnosti podařilo v únoru 2012 zorganizovat první pracovní seminář zástupců většiny oborových pracovišť – zprávu ze setkání, které snad nebylo poslední, připravila Tatjana Lazorčáková.

S otázkou kontinuálního rozvoje teatrologie u nás souvisí i vyhledávání mladých vědeckých talentů. Teatrologická společnost proto vyhlašuje již sedmý ročník soutěže o Cenu Václava Königsmarka a partnerem ceny je i Divadelní revue, která tradičně publikuje některé z oceněných textů – v tomto čísle je to již zmíněná stať laureátky minulého ročníku Moniky Dočkalové.

V příštím čísle se můžete těšit mj. na tematický blok věnovaný osvícenskému divadlu a v budoucnu bychom rádi připravili například témata o ruském či hudebním divadle. Uvítáme proto vaše příspěvky na tato – ale i jiná! – témata. V péči editorů Janů Roubala a Hyvnara vzniká antologie překladů z polské divadelní teorie, která vyjde v edici Divadelní revue a naváže tak na svazek o divadelní teorii německé.

A ještě jedna dobrá zpráva na závěr: Divadelní revue byla zařazena do prestižní mezinárodní citační databáze SCOPUS. Bereme to jako ocenění kvality našich autorů i práce redakce a budeme se snažit tuto úroveň i do budoucna udržovat a rozvíjet.

Za redakci přeje vše dobré

Honza Petružela
šéfredaktor

Oprava

V čísle 3/2011 jsme v článku „Krise českého herectví podle scénologie“ o knize Jaroslava Vostřého a Zuzany Sílové *Je dnes ještě možné herecké umění?* na s. 125 uvedli: „Následující tři nejobsáhlejší kapitoly jsou poskládány z analýz vzniklých na základě různých grantových zájezdů do berlínských a pařížských divadel.“ Profesor Vostrý redakci následně upozornil na skutečnost, že zmíněné cesty i vstupné byly hrazeny výlučně ze soukromých, nikoli z grantových prostředků. Za nepřesnou informaci se omlouváme.